

RADNA GRUPA NA TEMU ŽENSKOG PODUZETNIŠTVA

ZAVRŠNI DOKUMENT

Agrinio, 29. travnja 2009.

Uvod

Ovogodišnje izdanje je karakteristično radi sudjelovanja predsjednice Ženske mreže Udruge europskih gospodarskih komora Eurochambers (EWN) – *Sophie Economacos*: riječ je o europskoj mreži osnovanoj u Bruxellesu 2003. godine koja vrednuje ženski radni potencijal i pokušava pojačati obvezu, suradnja svih ekonomskih subjekata radi ravnopravnosti spolova, uključujući veću suradnju žena u procesu odlučivanja kako u institucijama EU tako i u državama članicama.

Zemlje sudionice

Grčka, Hrvatska, Italija, Albanija*, Bosna i Hercegovina

* *U nemogućnosti sudjelovanja predsjednik Gospodarske komore Drač dr. Xavara je opunomoćio Cristinu Gorajski kao predstavnika Albanije: države koja se kandidirala, na sastanku Upravnog odbora Foruma AIC koji se održao u Anconi 21.11.2008. godine, za domaćina četvrtog Kongresa ženskog poduzetništva.*

Prijedlozi

Nakon uvodnog pozdrava predsjednice Radovanić svaki je predstavnik naveo ažurirane podatke o ženskim tvrtkama u svojoj zemlji i predstavio strategije za razvoj ženskog poduzetništva Foruma AIC.

Točnije, rasprava se vodila na temu koju je postavila predsjednica Sophia Economacos predstavljajući projekt Interreg III B/Archimed WBC "Žene u poduzetništvu podržavanje razvoja i kompetitivnosti": jedno zanimljivo iskustvo za vrednovanje razvoja ženskog poduzetništva na području zemalja članica Foruma.

✓ Grčka

59 grčkih gospodarskih komora su pridružene Nacionalnoj komorskoj mreži ženskog poduzetništva (EEDEGE) – podružnica Ženske mreže Eurochambresa.

Nacionalna mreža ženskog poduzetništva, čija je predsjednica Sophia Economacos, osnovana je 2004. godine od strane Udruženja grčkih gospodarskih komora, kako bi odgovorila potrebama žena poduzetnica i realizirala ciljeve iz Lisabona. Misija je razvoj ženskog poduzetništva, unaprjeđenje jednakosti među spolovima na poslu, stvaranje uvjeta jednakih mogućnosti i razvoj ženskih kapaciteta radi doprinosa ekonomskom razvoju, te identifikacija prepreka koje onemogućavaju dolazak žena na mjesta na kojima se donose odluke.

S projektom WBC izrađen je pregled mogućnosti za potporu ženskom poduzetništvu na nacionalnoj razini. Iz istraživanja je proizašlo da su mnoge komore senzibilizirane na spomenutu temu i da su neke čak organizirane na način da daju direktnu potporu novim poduzetnicama.

Kako je rekla predsjednica EWN, u Grčkoj je stopa nezaposlenosti žena 72%, dok je stopa siromaštva 22%. Žensko poduzetništvo u Grčkoj čini 9-10% ukupnog broja poduzetnika, a 23% žena radi, od kojih mnoge rade na ugovore o skraćenom radnom vremenu, na određeno vrijeme i često pokrivaju nespecijalizirana radna mjesta. Žene najčešće rade u sektoru turizma, poljoprivrede, zdravstva i školstva.

RADNA GRUPA NA TEMU ŽENSKOG PODUZETNIŠTVA

U 13 grčkih gospodarskih komora projektom WBC su pokusno aktivirane tzv. "Antenne" (slično talijanskim komorskim odborima) koje pomažu poduzetnicama s testovima procjene, specijalističkim savjetovanjima i podrškom u stvaranju poslovnog plana.

Pomoću Antenna je održano 15 tečajeva za žene koje namjeravaju otvoriti tvrtku (ove godine će početi s tečajem iz sektora "obrazovanje"); tečajevi se održavaju uz pomoću gospodarske komore ili FAD (Obrazovanje na daljinu). Namjera je postaviti Antenne u svaku grčku gospodarsku komoru.

Zanimljivo je iskustvo s Cipra gdje je otvorena prva banka, Kreditna Zadruga Žena osnovana od strane žena poduzetnica radi potpore razvoja ženskog poduzetništva. Podsjeća se da su na Cipru uz nacionalni zakon za podršku ženskog poduzetništva dozvoljena bespovratna financiranja do 50% tvrtkama u kojima radi bar 75% žena, uz posebnu potporu pri upravljanju tvrtkom.

Predstavnice Grčke su naglasile da žena poduzetnica stvara posao, poduzetničku kulturu, ekonomski razvoj, a gdje se stvara posao tu je i razvoj. Potrebno je zakonski odrediti žensko poduzetništvo "Etičkim kodeksom koji može vrednovati sposobnost žena, a u isto vrijeme promicati u svakoj državi senzibilizaciju na temu jednakih mogućnosti i proširenje kulture ženskog poduzetništva.

✓ *Hrvatska*

U Hrvatskoj djeluje oko 100.000 tvrtki od kojih su oko 25.000 tvrtki u vlasništvu ili većinskom vlasništvu žena (tvrtka treba biti najmanje 51% u vlasništvu žena) i rade u svim ekonomskim sektorima. Svake godine sve je više žena koje ulaze u svijet poduzetništva: stopa rasta je otprilike 39% i nikad tvrtka pod ženskim rukovodstvom nije propala.

Godinama hrvatska Vlada podupire žensko poduzetništvo sa specifičnim projektima. 1995. godine je osnovana prvo udruženje žena poduzetnica.

Županijska komora u Splitu, kako je izvijestila Predsjednica, je već prihvatila kodeks etike u poslovanje, a oko 600 tvrtki je već potpisalo dokument.

Uloga žena u političkom i ekonomskom sektoru, zadnjih godina zauzima sve važniju ulogu.

✓ *Italija*

Prema Predstavnicu pomoćnika Provincije Ancona, s ovlaštenjem za Jednake mogućnosti i Proračun te Politiku EU institucija, administratori trebaju raditi na "politici spolova", potrebno je dati iste odgovore za stvaranje kvalitetne politike.

Monica Onori iz Retecamere sa Cristinom Gorajski, predsjednicom Komisije za promociju ženskog poduzetništva Gospodarske komore Ancone za Italiju su ukratko predstavile sve aktivne politike za podršku ženskih tvrtki od strane AIC Foruma tijekom godina:

- Internet stranica "<http://womeninbusiness.forumaic.org>" umrežava 135 poduzetnica AIC područja od čega: 25 iz Albanije, 2 iz BiH, 45 iz Hrvatske, 9 iz Crne Gore, 1 slovenska i 53 talijanske; iz sektora poljoprivrede, obrta i osobnih usluga.
- Organizacija tri kongresa ženskog poduzetništva AIC: Dubrovnik- Hrvatska (2006); Portonovo-Italija (2007); Pržno-Crna Gora (2008)
- obrada podataka ženskog poduzetništva; Tajništvo je preuzelo podatke s brojevima o konzistentnosti poslovanja ženskih tvrtki iz sljedećih zemalja: Grčka (Agrinio, Igoumenitsa, Krf, Patras, Pigos, Preveza); Albanija (Drač); Hrvatska; Bosna i Hercegovina (Mostar i Sarajevo) i Crna Gora (Budva i Podgorica).

Svaka od država članica Foruma AIC je kreirala "aktivnu grupu" na temu ženskog poduzetništva. Talijanske predstavnice traže da se više posveti inicijativama zajedničkih projekata i senzibilizaciji gospodarskih komora i komisija radi bolje promocije inicijativa Foruma kao npr. upis u bazu podataka ženskih tvrtki Foruma i umrežavanja konkretnih poslova.

RADNA GRUPA NA TEMU ŽENSKOG PODUZETNIŠTVA

Za što veći rast kulture ženskog poduzetništva u državama članicama Foruma i prevladavanja prepreka koje često onemogućuju ženama profesionalno ostvarenje, Italija predlaže provođenje informativnog tečaja menadžmenta kao točku sastajanja i zajedničkog informiranja kao i mogućnost samostalnog učenja kako bi se povećala svijest kulture poduzetništva sudionica.

✓ *Bosna i Hercegovina*

Mnoge su aktivnosti senzibilizacije koje su ostvarene od lokalnih vlasti za dobrobit žena: stvoreni su posebni fondovi za žensko poduzetništvo.

Bosna i Hercegovina ima 19 gospodarskih komora u kojima su glavni tajnici žene. Broj tvrtki pod ženskim rukovodstvom je u ovoj zemlji 49 (podaci ažurirani 31.12.2007.), a novi podaci, kojim bi se ažurirala baza podataka AIC Foruma tvrtki pod ženskim rukovodstvom, bit će predstavljena na 4. kongresu ženskog poduzetništva AIC.

Zaključci (dogovorene akcije)

Nakon duge diskusije, sudionice su dogovorile realizaciju sljedećih aktivnosti:

1) Organizacija (jesen '09) četvrtog Kongresa poduzetnica jadransko-jonskog područja u Albaniji. Kako je 2009. godina "*Europska godina kreativnosti i inovacija*", na okruglom stolu je odlučeno da će se o kreativnosti i inovacijama raspravljati na jesen na sljedećem kongresu kao mogućnosti za prevladavanje krize. (Prijedlog teme: *Kreativnost i inovacije u ženskim poduzećima u vremenu krize*);

2) Želja za osnaživanje mreže ženskih poduzeća AIC kroz zajedničko sudjelovanje u projektima i inicijativama. Predsjednica europske mreže EWN Sophia Economacos je ponudila svoju pomoć Okruglom stolu i potvrdila svoje sudjelovanje na četvrtom Kongresu na kojem će prezentirati prijedloge projekata Europske unije na kojima bi se mogle natjecati poduzetnice jadransko-jonskog područja;

3) Osnivanje radnog tijela, u okviru Okruglog stola za ženskog poduzetništvo, za izradu "Pravilnika o etičkom kodeksu ženskog poduzetništva jadransko-jonskog područja" na način da se vrednuju, podjele i utemelje ciljevi iste i provede edukacija kako bi se zadovoljile potrebe tržišta koje je sada pred velikom evolucijom koja prijeti eliminacijom posebnih ženskih vrijednosti.

Svaka država se zalaže za imenovanje predstavnika u Radnoj grupi koja će analizirati i sakupiti potrebne informacije za dopunu etičkog konteksta.

Prva verzija dokumenta će biti predstavljena u Albaniji tijekom 4. kongresa, te će tada poduzetnice moći potpisati/usvojiti kodeks.

4) Također je opet potvrđena potreba za nastavak prikupljanja "brojeva" tvrtki kojima rukovode žene s područja jadransko-jonskog područja, te hitna organizacija specijalnih informativnih tečajeva, čak i na daljinu, za upravljanje mrežom (upravitelji/odgovorni/koordinatori udruženja i komorskih Odbora članova AIC Foruma) da se kvalificira i poveća poduzetnička kultura.

Najvažnije teme bi mogle biti: pristup kreditiranju, usklađivanje života i rada, tehnološka inovacija kao mogući odgovori za prevladavanje teškog ekonomskog trenutka.

RADNA GRUPA NA TEMU ŽENSKOG PODUZETNIŠTVA

Interesna područja i ciljevi su:

Područje djelovanja:	Ciljevi:
Albanija	<ul style="list-style-type: none"> • Osnivanje radnog tijela za izradu Pravilnika o etičkom kodeksu ženskog poduzetništva na jadransko-jonskom području i sama izrada dokumenta. • Organizacija edukacija "Top-Down" za povećanje kulture ženskog poduzetništva • Prezentacija zajedničkih prijedloga/projekata za osnaživanje mreže ženskih poduzeća jadransko-jonskog područja • Četvrti Kongres poduzetnica jadransko-jonskog područja
Bosna i Hercegovina	
Hrvatska	
Grčka	
Italija	
Crna Gora	